

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji

22. mart - 4. april 2024. godine

Sloboda izražavanja

Pevač preti listu Danas

Pevač, Vlado Georgiev, poznat po širenju teorija zavere, na svom profilu na platformi X nazvao je novinare/ke Danas-a “antisrpskim životinjama” i naveo je da ovaj mediji “treba zapaliti”. Pevač je poslednjih godina, u više navrata, koristio agresivnu retoriku prema novinarima/kama, ali ovo je prvi put da pevač otvoreno preti smrću celoj redakciji. Podršku pevaču u napadima na Danas pružio je i Konzervativni pokret “Naši” koji je zapretio da će okupiti građane/ke ispred redakcije lista ukoliko se ne izvine zbog objavljivanih tekstova sa kojima se članovi/ce ovog pokreta ne slažu. Inače, to ne bi bio prvi put da ovaj pokret organizuje skup ispred redakcija kritičkih medija. Nacionalističku retoriku o “antisrpskim medijima” ponovo je upotrebio i Aleksandar Šapić u svom već tradicionalnom omalovažavanju, vređanju i targetiranju televizije N1.

Muškarac napao ekipu N1

Član Srpske napredne stranke Dejan Milenković napao je ekipu N1 dok je snimala prilog u Maloj Krsni. Ekipa N1 snimala je asfaltiranje ulice u ovom mestu koje je dospelo u žižu javnosti nakon objavljivanja priloga o navodnom organizovanom prevođenju meštana/ki u Beograd kako bi se registrovali za glasanje u glavnom gradu. Milenković je pokušao da otme mikrofon iz ruku novinara i pretio je da će polupati kameru. Agresivan odnos prema novinarima/kama promovišu najviši funkcioneri SNS-a, te se ovakav model ponašanja prenosi i na sve ostale, obične članove/ice stranke.

Grafit mržnje protiv Dinka Gruhonjića

Na ulazu zgrade u kojoj živi novinar i profesor Dinko Gruhonjić, ispisan je grafit mržnje na kome se preti smrću programskom uredniku Nezavisnog udruženja novinara Vojvodine (NDNV). Grafit je nastavak kampanje koja se danima širi pro-vladinim medijima nakon objavljivanja montiranog snimka u kojem se manipuliše izjavama Dinka Gruhonjića. Dalje je lažne informacije o izjavama i stavovima profesora Gruhonjića, za skupštinskom govornicom širio šef poslaničke grupe Srpske napredne stranke Milenko Jovanov. Pretnje su počele da stižu i studentima/kinjama koji su pružili podršku novinaru. Prilikom akcije krećenja grafita mržnje, zabeleženo je više incidenata. Nepoznata osoba pokušala je kolima da uleti u okupljene građane/ke, a muškarac je potom ušao u verbalnu raspravu sa Gruhonjićem. Pre samog skupa, grupa mladića šutirala je opremu za krećenje. Još jedan preteći grafit ispisan je odmah posle akcije krećenja. U međuvremenu je na društvenim mrežama podeljen i broj mobilnog telefona novinara i profesora Gruhonjića. Širenje mržnje prema novinarima/kama, deo su politike SNS-a kojom se najdirektnije ugrožava život i bezbednost novinara/ki i njihovih porodica. Pretnje retko kada dobiju sudski epilog, te tako nekažnjeni ostaju oni koji pretnje sprovode u delo, ali i oni koji potpiruju i pokreću kampanje hajke.

Predsednik i rektor u borbi protiv novinara

Nakon što se mrežama raširio montiran snimak na kojem je profesor i novinar Dinko Gruhonjić predstavljen kao neko ko veliča ustaški režim, grupa ljudi blokirala je rad Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. Ova grupa, koju prema osnovanim sumnjama ne čine samo studenti Filozofskog, a za neke se sumnja da su uopšte studenti, navodno se bori protiv "govora mržnje", dok mladići u toj grupi u isto vreme nose majice sa likom Legije, osuđenog za ubistvo premija Zorana Đinđića. Rektor Univerziteta u Novom Sadu, umesto da osudi ovo grubo kršenje autonomije Univerziteta i nasilje nad profesorima/kama i studentima/kinjama, stao je na stranu onih koji blokiraju fakultet, i vredao je novinara portala O21 koji mu je postavljao pitanja. Inače, rektor Dejan Madić je potpisnik liste javnih ličnosti koji su podržali Aleksandra Vučića koji se i sam uključio u hajku na novinara. Predsednik Srbije je na konferenciji izjavio: "Sve najgore mislim o svakoj reči i svakoj izjavi Dinka Gruhonjića". Ono što je na konferenciji, nakon toga, rekao o zaštiti bezbednosti novinara i slobodi izražavanja stoga ne znači ništa, s obzirom na to da je predsednik upravo taj koji podupire lažne vesti o profesoru i direktno dovodi u pitanje njegovu bezbednost i bezbednost njegove porodice. Dosadašnje izjave funkcionera i podržavaoca SNS-a pokazuju da je u ovom slučaju reč o organizovanoj hajki koju vodi vladajuća stranka, koja je rešila da krene u uklanjanje svih nepodobnih ljudi i sa fakulteta što je korak dalje ka konačnom gušenju slobode izražavanja, a time i svih drugih sloboda i ljudskih prava u Srbiji.

Pretnje smrću upućene novinarki

Zbog pisanja o nelegalnom postavljanju montažnog objekta u Staroj Pazovi, novinarki Gordani Momčilović Ilić je supruga jednog od vlasnika objekta na ulici pretila smrću. Slučaj je novinarka prijavila policiji, te ostaje da se vidi da li će žena odgovarati za pretnje koje je uputila Gordani. Ovo je još jedan u nizu slučajeva koji ukazuje na ugroženu bezbednost novinara/ki u Srbiji, a naročito onih na lokalnu i u manjim sredinama. Prema izveštaju Nezavisnog udruženja novinara Srbije, samo od početka ove godine zabeleženo je 50 napada i 17 pretnji.

Novinar sprečen da izveštava sa sednice

Novinaru Miroslavu Mijatoviću više puta nije dozvoljeno da izveštava sa sednice Skupštine grada Loznice. Različite izgovore koristila je predsednica Skupštine kako bi opravdala diskriminaciju novinara. Mijatović navodi da godinama prati zasedanja sednice, ali da se ovo prvi put dešava i to baš nakon pisanja ovog novinara o navodnim malverzacijama u koje je umešan gradonačelnik. Od početka godine primetan je trend uskraćivanja mogućnosti novinarima/kama da prate sednice u više mesta širom Srbije, poput Kragujevca, Kraljeva i Knjaževca, čime se nastavlja diskriminacija medija koji izveštavaju o pitanjima od javnog interesa.

Portal osuđen zbog teksta

Novinarski portal za istraživanje i prijavljivanje korupcije Pištaljka, osuđen je zbog teksta o imovini funkcionera SNS-a Aleksandra Senića, iako su preneti podaci tačni i zasnovani na dokumentima državnih institucija. Senić, koji je direktor u Koridorima Srbije i član veća u opštini Rača, Pištaljku je tužio četiri puta zbog serije istraživačkih tekstova o njegovoj imovini. Portal je najavio da će se žaliti na ovu presudu Višeg suda.

Krivična prijava protiv novinara

Direktorka predškolske ustanove “Pčelica” podnela je krivičnu prijavu protiv novinara Srđana Nonića zbog kako se u prijavi navodi “proganjanja”. Novinar tvrdi da navodi iz prijave nisu istiniti, i da je zapravo reč o pritisku na medije, s obzirom na to da je portal Niške inicijative, čiji je Nonić urednik, više puta pisao o situaciji u ovoj predškolskoj ustanovi. Ovo nije prvi put da čelnici Pčelice podnese prijave protiv Nonića i onih koji ukazuju na loše funkcionisanje ove ustanove.

Tužba protiv profesorke

Gradonačelnik Bora Aleksandar Milikić tužio je profesorku Tehničkog fakulteta Snežanu Šerbulu zbog izjave koju je profesorka dala za televiziju, a koja se ticala potencijalne izgradnje mini nuklearne elektrane u tom gradu. Mreža akademske solidarnosti i angažovanosti (MASA) u svom saopštenju navela je: “Teško je zamisliti da će bilo koji sud, ma koliko bio naklonjen režimu, zaista i potvrditi tužbu protiv jedne profesorke za javno izneseno naučno mišljenje iz oblasti njene ekspertize.” Ovo je drugi postupak pred pravosudnim institucijama koji se vodi protiv profesora/ka fakulteta, a za koji je javnost saznala u proteklom periodu. Prethodno su Zavetnici, novi koalicioni partneri SNS-a, podneli krivičnu prijavu protiv profesora i novinara Dinka Gruhonjića i novinarkе Ane Lalić zbog navodnog govora mržnje. Lov na akademske radnike/ce i novinare/ke, a koji sprovodi vladajuća SNS, ima za cilj gušenje kritike i slobode govora u zemlji, a dešavanja u proteklom periodu ukazuju na težnju ka konačnom učvršćivanju diktatorskog režima u Srbiji.

Sloboda udruživanja

Uništene prostorije udruženja

Prostorije Društva za pomoć mentalno nedovoljno razvijenim osobama iz Rume, demolirane su od strane nepoznatih lica. Slučaj je prijavljen policiji koja je pokrenula istragu.